

uden en arbejdstilladelse. Det er egentlig rystende.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil bare sige, at arbejds- og opholdstilladelsen her i landet følger den, der har fået arbejds- og opholdstilladelsen.

(Kort bemærkning).

Bent Bøgsted (DF):

Jamen det, der ligger i lovforslaget her, er jo, at man ikke kan tage arbejde, hvis man ikke har en arbejdstilladelse.

Det, beskæftigelsesministeren nu siger, er, at det godt kan lade sig gøre, når det gælder familiemedlemmer.

(Kort bemærkning).

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Hovedindgangen til det her er, at den, der får en arbejds- og opholdstilladelse, har adgang til at tage sin familie med under – og det vil jeg så gerne henvide til – de mange betingelser, der er i lovforslaget, nemlig at man har en bolig, at man kan forsørge den familie, der kommer, og hvis der følger andre med end børn, at man har forsørgt dem i hjemlandet osv., men det kan vi jo vende tilbage til under udvalgsbehandlingen.

Det er selvfølgelig klart, at hvis en ægtefælle måtte ønske at arbejde 2 timer i en bagerforretning, så kan det lade sig gøre.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslagene overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til Arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af lovforslag nr. L 154: Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen. (Geografi som prøvfag, procedureregler i forbindelse med fritagelse for undervisning i kristendomskundskab, elevvers deltagelse i undervisningen, udvidet adgang til madordninger, hjemmel til at kræve oplysninger i elektronisk form samt hjemmel til regler om elektronisk kommunikation og digital signatur m.v.). Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs). (Fremsat 4/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Gitte Lillelund Bech (V):

For godt et års tid siden stod jeg på denne talerstol og var glad, rigtig glad. Da havde vi første behandling af det, som dengang hed L 130, som indebar en lang række ændringer af folkeskoleloven på baggrund af det netop indgåede folkeskoleforlig. Jeg var glad, fordi det faktisk endelig blev muligt at implementere mange af de ønsker og visioner, som vi i Venstre har for fremtidens folkeskole.

Derfor er jeg faktisk også glad for at stå her i dag, for det her lovforslag, nr. L 154, er faktisk en opfølgning og en udvidelse af sidste års ændringer. Vi ved alle, og det er, så vidt jeg husker, også undersøgt af bl.a. Evalueringsinstituttet, at hvis et fag ikke er prøvfag i folkeskolen, så er elevernes faglige interesse ikke så stor, som hvis det er et prøvfag.

Det kunne selvfølgelig ændres, hvis undervisningen er tilstrækkelig spændende, men for os i Venstre har det været naturligt at ønske, at også geografi skal være et prøvfag i folkeskolen, da det er med til at signalere en vis seriøsitet om faget.

Kl. 16.05

Den valgte model med selvstændige skriftlige prøver i henholdsvis fysik/kemi, biologi og geografi og derefter en fælles mundtlig prøve i alle tre fagområder synes vi er yderst fornuftig. Det er endog meget vigtigt for os at pointere, at den mundtlige prøve i forhold til fysik/kemi-prøven i dag ikke må blive udvandet, at der fortsat skal være laboratorieøvelser, og at den mundtlige prøve skal vægtes, så fysik/kemi, der tilmæssigt har væsentlig flere timer end geo-

grafi og biologi, også vægtes tilsvarende i den mundtlige prøve fremover.

De øvrige dele af lovforslaget vil jeg også knytte et par kommentarer til. Den første del er fritagelse for undervisning i kristendom, og det har optaget os en smule i Venstre de seneste år. For 3½ år siden var Folketingets Uddannelsesudvalg på studietur i Århus, hvor vi besøgte et par skoler i Gellerupparken.

Det var slående, at på den ene skole gav skolelederen med venstre hånd fritagelse for undervisning i kristendom uden forudgående samtale med forældrene, mens skolelederen på naboskolen tog dybtgående samtaler med forældre, der ønskede deres barn fritaget for kristendomsundervisningen.

Hvilken skole havde størst fritagelsesprocent? Det havde den første, for på den anden skole, hvor forældrene via samtalerne blev klar over, at kristendomsundervisningen i den danske folkeskole ikke er forkyndende, men i stedet er et fag, som det er naturligt at følge, hvis man skal forstå det danske samfund og den danske kultur.

I Venstre ønsker vi at opretholde fritagelsesparagraffen, men ønsker samtidig ens regler for fritagelse, og det giver det her lovforslag altså mulighed for.

Tilsvarende finder vi det yderst fornuftigt, at alle folkeskoler registrerer fravær på samme måde, samtidig med at der skal være regler for, hvordan skolerne håndterer elevernes fravær. Vi tror på, at det kan være med til at sikre, at man hurtigt kan iværksætte initiativer for de elever, som måtte have en høj fraværsprocent.

Endelig er det et stort punkt i lovforslaget, at man kan etablere madordninger i folkeskolen med fuld forældrebetaling. Det kan vi bifalde, men vi ønsker også her fra Folketingets talerstol at præcisere, at i bund og grund ser vi det som en del af forældreansvaret, at man sørger for sine børns forplejning, også når børnene er i skolen. Men forældreansvaret kan jo bl.a. løftes ved, at man har en madordning i skolen med fuld deltagerbetaling, således at vi ikke pålægger kommunerne, at de skal være forpligtet til at yde et vist tilskud til madordningerne.

Samlet set kan Venstre støtte lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Hvor er det, hvilke kommuner er det, der i dag ikke lever op til forpligtelsen til at forholde sig til, om børnenes undervisningspligt opfyldes,

altså har en dårlig eller mangelfuld fraværsregistrering?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg kan ikke give fru Margrethe Vestager et præcist svar på, hvilke kommuner det er, men det er mit indtryk, at der er forskel på, hvor meget og hvorledes man registrerer selve fraværet, og derfor synes vi i Venstre, at det er meget naturligt, at vi får nogle ensrettede regler.

Det vil også gøre det muligt at se på, om der er en udvikling i fraværet, som kan være uhenigtsmæssig, og som er noget, der skal gøres noget ved lovgivningsmæssigt.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Med fru Gitte Lillelund Bechs ordvalg lyder det snarere, som om fru Gitte Lillelund Bech aspirerer til at blive skoleleder, når hun så konkret gerne vil gå ind i, at der kan registreres noget i de centrale statistikker. Jeg havde ellers forstået det sådan, at der ikke skulle være en central fraværsregistrering, men det har jeg så tilsyneladende misforstået.

Kan man ikke give en nærmere uddybning af, om de forskelle er dårlige, altså om kommunerne svigter deres ansvar? Det står jo ganske rigtig i bemærkningerne til forslaget, at der er forskelle. Men Venstre plejer jo ikke at synes, at forskelle er dårligt. Man plejer at synes, at det er godt, at der er forskelle, fordi det giver forskellige muligheder for at lade sig inspirere. Hvor er det, det går dårligt? I hvor stor en procentdel af kommunerne går det dårligt, når nu fru Gitte Lillelund Bech ikke kan nævne konkrete kommuner, der gør det dårligt?

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Som jeg sagde før, kan jeg ikke nævne navne på konkrete kommuner. Vi ved, at der i pressen har været eksempler på elever, som havde lange fraværsperioder, f.eks. hvor de var i udlandet. Vi ved også, i hvert fald har det været fremme også i tidligere diskussioner, og det var faktisk også fremme i forhandlingerne om ændringerne af folkeskoleloven forrige år, at vi skal sikre, at kommunerne i hvert fald lever op til den forpligtelse, der hedder, at hvis et barn har længere tids sygdom, skal kommunen sørge for, at der er et undervisningstilbud til det pågældende barn.

Derfor synes vi bare, at det er meget naturligt, at man sikrer, at kommunerne laver en registrering af fraværet, således at de også den vej igennem føler sig forpligtet til, at de hurtigt kan følge de elever op, som måtte have behov for ekstra undervisning.

Kl. 16.10

Thomas Adelskov (S):

Det væsentligste element i det her lovforslag er jo nok den ændrede placering af geografi i folkeskolen. Med lovforslaget her placeres geografi i tilknytning til fysik/kemi og biologi, og der afholdes fremover en fælles naturfaglig prøve i folkeskolen. Formålet er at understøtte fagene og lærernes samarbejde samt at styrke geografis placering.

I den netop vedtagne gymnasiereform havde vi en del armlægning om geografi. Geografi i det fremtidige gymnasium er jo nu placeret i den naturvidenskabelige valgvinge med et nyt indhold, der vil sikre, at naturvidenskabelige fag spiller langt bedre sammen. Det er derfor også naturligt, at geografi i folkeskolen sikres en placering sammen med de naturvidenskabelige fag, ikke at vi dermed ændrer faget i folkeskolen til naturgeografi, men for at undgå, at faget drukner i folkeskolen, og for at skabe den sammenhæng i undervisningen og indholdet, som eleverne også vil møde senere. Målsætningen er således at understøtte fagsamarbejdet, og at lærerne danner fagteam om fysik/kemi, biologi og geografi.

Dernæst er indholdet af lovforslaget et udtrykt ønske om at skabe nogle mere ensartede regler for kommunernes registrering af fravær og nogle faste regler for forældrenes framelding af deres børns deltagelse i kristendomsundervisningen. Store forskelle i kommunernes registrering af fravær gør, at det er relevant, at ministeren bemyndiges til at udstikke nogle ens retningslinjer. Særlig er det bekymrende, hvor kommunerne ikke har været tidligt fremme i skoene og har grebet ind over for det, der hedder bekymrende fravær. Med lovforslaget åbnes der nu for, at der kommer ens regler og ens handlemønstre i kommunerne.

Fralaget af kristendomskundskab er meget forskelligt ud over det ganske land afhængigt af de enkelte kommuner og afhængigt af de enkelte skoler. Forsøg og lokale ordninger har medvirket aktivt til at nedbringe fralaget også blandt forældre og børn af anden etnisk herkomst. Med forslaget giver vi skolerne pligt til at

samtale med forældrene og sikre, at forældrene er bekendt med indholdet i faget kristendoms-kundskab, før de træffer et endeligt valg. Vi ændrer ikke ved forældrenes grundlæggende ret til at fritage deres børn for kristendoms-kundskab.

Vi havde gerne set, at det her lovforslag også var ledsaget af en anerkendelse og en erkendelse fra regeringens side af, at det var en fejl at nedlægge skolekostpuljen, alle, også regeringen, taler jo om vigtigheden af ernæringsrigtig kost og sund levevis. Desværre nibber det med, at skolerne opretter og tilbyder skolemadsordninger. Slik, cola og chips udgør desværre fortsat hovedbestanddelen af kosten for store grupper elever i folkeskolen.

Vi ved, at ordentlig og sund kost kan modvirke fedmeepidemien, og vi ved, at ordentlig og sund kost virker stimulerende og fremmer elevernes indlæringsevne. Socialdemokratiet vil gerne understøtte sund skolemad til elever i folkeskolen. Da den tidligere SR-regering oprettede den første Børnekostpulje, var vi næsten ved at drukne i succes og i mængden af ansøgninger.

I finanslovforhandlingerne foreslog vi, at man genoprettede den nedlagte Børnekostpulje, men regeringens eneste håndsækning til kommunerne, til skolerne, til forældrene, ja, det er sådan set de elementer i det her lovforslag, der nu giver kommunerne og skolerne mulighed for at oprette skolemadsordninger med fuld forældrefinansiering. Vi havde gerne set, at man samtidig havde stillet kommunerne nogle muligheder for at søge tilskud til etablering af disse madordninger i udsigt, da det jo netop ofte har vist sig, at etableringsomkostningerne er det, der afholder skolerne fra at lave madordninger.

Jeg skal hermed på vegne af Socialdemokratiet give tilslutning til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Er det ikke lidt underligt, at man meget kort tid efter at man har gennemført en større ændring af folkeskoleloven, fremsætter forslag om, at geografi skal være prøvfag? Jeg forstod ikke rigtigt den argumentation, der kom nu, at det var som en konsekvens af gymnasiereformen. Synes hr. Adelskov, at det er en smuk måde at lave politik på, at man, fordi der kommer noget i avisen, med det samme skal ændre en lov? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Har jeg hørt forkert, når jeg mener tidligere at have hørt socialdemokratiske ordførere tale meget hårdt imod en sko-

lemadordning, som betyder, at forældrene skal betale, ud fra, at der er stor risiko for, at de økonomisk dårligt stillede og de socialt ringe stillede børn kommer i klemme, og at det kun bliver de bedst stillede, der vil få glæde af denne her ordning? Har jeg hørt forkert, når jeg synes, jeg har hørt socialdemokrater sige sådan?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg er enig med hr. Aage Frandsen i, at man kan diskutere, hvor hurtigt efter, at man har lavet en reform, at man skal lave ændringer i den. En del af høringssvarene peger jo også på, at det er forholdsvis hurtigt, efter at folkeskoleloven er trådt i kraft, at der nu kommer ændringer. Det kan jeg være enig i. Jeg synes faktisk principielt, at vi skal være meget varsomme med det.

Kl. 16.15

Der ligger også nogle tekniske ændringer i lovforslaget af skolebestyrelserne, som skyldes, at det, der har ligget i loven, har virket uhensigtsmæssigt i forhold til intentionerne. Så der kan være situationer, hvor det er relevant at lave om.

Jeg har ikke argumenteret for, at vi skulle lave eksamen eller prøve i geografi ud fra en artikel i aviserne. Jeg går ud fra, hr. Aage Frandsen mener en artikel i Politiken, der omhandlede elevernes geografikundskaber. Jeg argumenterede ud fra, at geografi nu i gymnasierne er anderledes tilknyttet de naturfaglige fag, og at det i den sammenhæng også vil være naturligt at sørge for, at der i folkeskolen er den samme tilknytning til de andre naturfaglige fag.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Så var der et spørgsmål, som hr. Adelskov ikke nåede.

Hvad nu hvis der også var andre fag, der eventuelt kunne være prøveforberedende? Er det ikke lige så relevant at sige, at de andre fag, som i folkeskolen ikke er prøveforberedende, også ophøjes til at være prøveforberedende? Var det også noget, man kunne forestille sig?

Så kan jeg forstå, at det ikke er på grund af den artikel. Jeg kan godt forstå, at man svarer sådan. Ikke desto mindre var der en masse ordførere, der sagde, at nu måtte der også til at ske noget på det område.

Men er det virkelig rigtigt, at det er på grund af gymnasierne, at man nu skal have eksamen i geografi? Det er ikke, fordi jeg taler imod

eksamen i geografi, men jeg siger bare, at argumentationen forekommer meget underlig.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg synes sådan set, det er ganske klart, at der er sket en forandring i gymnasierne med hensyn til geografis placering. Når man kigger på gymnasiet og på den placering i folkeskolen, som geografi havde før det her lovforslag, var der grund til også at tænke anderledes omkring geografi. Jeg kan sådan set ikke argumentere anderledes over for hr. Aage Frandsen på det punkt.

Jeg er ikke en af de ordførere, der i forbindelse med den omtalte artikel i et større dansk dagblad var ude at sige en masse om geografi, så jeg var ikke at finde på den liste over ordførere, som hr. Aage Frandsen omtaler.

Hvad angår skolemad, som jeg ikke fik nævnt før, har vi egentlig ikke noget principielt synspunkt om, at det skal være helt eller delvis kommunalt finansieret, som det ligger i loven i dag. Det, vi åbner for nu, er sådan set, at det fortsat kan være helt eller delvis kommunalt finansieret. Det kan også være fuldt forældrefinansieret. Hvis det forhindrer, at nogle skoler går i gang med det her, at man ikke kan lave en fuldt forældrefinansiering, så synes vi, at man skal bruge de redskaber, der er her, til at komme i gang med at lave skolemadsordninger.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg skal bare høre, om Socialdemokratiets ordfører også håber på, at det næste led i den her lovgivnings-, hvad skal man sige, føljeton over for folkeskolen kan være, at man får en central fraværsregistrering, for i modsætning til, hvad Venstres ordfører sagde, så står der jo i bemærkningerne, at hensigten *ikke* er en central registrering.

Kan den socialdemokratiske ordfører ligesom udfylde, hvilken central styring af fraværsregistrering man mener der skal til? Hvor er problemerne i kommunerne, altså hvor varetager kommunerne ikke deres opgave i dag, siden det er nødvendigt med en central registrering af fraværet?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Det er måske vigtigt fra starten at få slået fast, at der ikke er tale om en central registrering. Der er

ikke tale om, at man centralt skal foretage en registrering af elevernes fravær, men der er tale om, sådan som det er oplyst over for os – det kan fru Margrethe Vestager jo stille spørgsmål om under i udvalgsbehandlingen – at kommunerne har håndteret fravær meget forskelligt.

Det vil sige, at der er nogle kommuner, der ved bekymrende fravær ikke har grebet tidligt nok ind, ikke har været langt nok fremme i skole med at forholde sig til elevernes fravær. Nogle skoler kan man have mistænkt for i forhold til visse elever mere at have betragtet det som en befrielse, at de ikke mødte op i skolen, frem for rent faktisk at handle og gribe ind over for dem.

Derfor kommer der nu nogle fælles regler for, hvordan skolerne og kommunerne skal agere, når der er meget fravær hos elever.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Må jeg så konkludere, at Socialdemokratiet synes, at forskelle er af det onde? Det her forslag ændrer jo ikke på retstilstanden, nemlig at man skal sørge for, at der sker en opfølgning af bekymrende fravær. Det ændres der sådan set ikke noget ved.

Man måtte forstå på Venstre ordfører, at hun så frem til, at de her ensartede kommunale registreringer kunne samles i et centralt register, således at man kunne komme til med mere specifik lovgivning på et senere tidspunkt. Er det også en del af Socialdemokratiets dagsorden?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Det kan der svares klart nej til. Der ligger ikke med det her forslag en central registrering; det kan ministeren bekræfte, når ministeren kommer på senere. Det er ikke en del af det her lovforslag, det er ikke det, vi ønsker. Det kunne vi jo have taget med, hvis det var sådan, men det mener vi sådan set ikke har noget formål.

Kl. 16.20

Formålet her er at skabe nogle regler for, at de skoler og kommuner, hvor man ikke tager hånd om det bekymrende fravær, hvor man rent faktisk ikke har gjort noget, hvor man har været for passiv, kommer frem i skoene, når man nu får nogle retningslinjer, som man skal følge.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Altså der er et eller andet ved denne her argumentation, som er komplet sort for mig. Jeg forstår ikke, hvad der er bevæggrundene bag det, man her gør med geografi. Måske kikker den i virkeligheden, hvad angår gymnasireformen, for mig bekendt er der ikke sket nogen opprioritering af faget geografi i gymnasireformen.

Kan hr. Thomas Adelskov bekræfte, at der ikke er sket nogen opprioritering af faget geografi i forbindelse med gymnasireformen? Tværtimod er der faktisk sket det, at man har afmonteret halvdelen af geografifaget. Så er det rigtigt, at den halvdel, der bliver tilbage, har fået dobbelt så lang tid, fordi den anden halvdel ikke er der længere. Men samlet set er der ikke sket en opprioritering af geografi i gymnasiet.

Så vil jeg gerne spørge hr. Thomas Adelskov, om hr. Thomas Adelskov mener, at det er den mest hensigtsmæssige måde at opprioritere et fag på at indføre en prøve. Altså set gennem mine briller opprioriterer man et fag, hvis man eksempelvis giver det flere timer.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Jeg mener ikke, at man nødvendigvis opprioriterer et fag ved at indføre prøver i det, for så var det en hel anden situation. Men hvis fru Pernille Rosenkrantz-Theil også læser forslaget, vil hun se, at der faktisk også sker en omplacering af nogle af timerne i geografi, således at faget kommer til at følges med de andre naturvidenskabelige fag. Formålet er sådan set, at der kommer et større samspil ind. Det får så konsekvens for gymnasireformen, hvor det, der er aftalt, også er, at fagene i gymnasiet skal have et nyt indhold, og at de skal spille mere sammen.

Hvis man skal undgå, at geografien i folkeskolen dumper igennem, så er det sådan set relevant også at forholde sig til, hvordan vi sørger for, at den naturvidenskabelige fagkombination, vi har i gymnasiet, nogenlunde harmonerer med folkeskolens, for det er ikke to ens fag, som ordføreren taler om.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg forstår udmærket den del med samspillet. Jeg kan rigtig godt lide tværfaglig undervisning. Men med den argumentation kunne man jo sådan set sige, at alle folkeskolens fag skulle hæves op og være prøvefag, eftersom gymnasie-

formen jo lægger op til tværfaglighed, eftersom den lægger op til, at fagene skal bindes sammen på tværs. Det lægger man jo også op til i folkeskolen, som det er i dag, og derfor er det mig ubegribeligt, at man med den argumentation indfører en prøve i faget geografi, men ikke gør det i så mange andre fag.

For mig lugter det her langt væk af præcis den argumentation, som hr. Aage Frandsen var inde på, nemlig at der har været skrevet en bunke avisartikler, og derefter går man ind og gør det til prøvofag.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Da det i forbindelse med det forsøgsprogram, der blev lavet med folkeskoleforliget, blev aftalt, at man også kunne lave forsøg med geografi som prøvofag, var der ikke nogen protester fra de ordførere, som ikke er med i folkeskoleforliget. Nu er der lavet et nyt gymnasieforlig, der er lavet en ny gymnasieaftale, som stiller faget geografi anderledes i gymnasiet. Nu bliver der en udmøntning af aftalen om folkeskolen på en anden måde, og det synes jeg ikke behøver at rejse den bekymring hos ordførerne.

Det, man frygtede, var jo sådan set, at geografi med den placering, det havde i folkeskolen, ligesom skulle blive glemt eller dumpe ned igennem. Ved at binde det op på de andre fag og det tværfaglige samarbejde, der nu lægges op til, sikres faget geografi en mere central placering i folkeskolen.

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg kan forstå på hr. Thomas Adelskov, at man nu taler om, at man i sin tid indgik en aftale på det her område, hvor man skulle lave noget forsøgsarbejde med prøveformer i de naturvidenskabelige fag. Hvorfor egentlig ikke fastholde de her forsøgsordninger og så sige, at det er en helt ny eksamensform, man sådan set indfører, da man jo har fysik/kemi og biologi, som er et nyt tiltag, og nu kommer man geografi på?

Hvorfor har man ikke været i stand til at fastholde det som et forsøg og så se, hvilken virkning det rent faktisk har, hvordan det bliver udnyttet praktisk, og hvad det er for et indhold, vi sådan set ønsker i fremtiden i de her fag, i stedet for at sige, at nu laver vi en lovgivning om noget, vi egentlig ikke endnu er helt klar over hvordan fungerer?

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Der er en ny eksamensform, som skal etableres omkring fysik/kemi og biolog, og når der nu skal etableres helt nye samarbejdsformer ude på skolerne og der skal laves helt nye prøveformer, så synes jeg sådan set, det er meget fornuftigt, at vi fra starten tager det her nye fag med ind, sådan at det kan blive en del af den prøve og det fagsamarbejde, som kommer til at foregå ude på skolerne, i stedet for at lade det være noget, vi afventer.

Kl. 16.25

(Kort bemærkning).

Bodil Kornbek (KD):

Jeg ved ikke, om det er så naturligt endda, for jeg kunne også forstå på hr. Thomas Adelskov, at han var lidt bekymret for, at geografi, hvis det ikke bliver et prøvofag, ligesom skulle hægtes af i samspillet med de andre fag.

Men det er vel rent faktisk korrekt, at geografi, i hvert fald timemæssigt, slet ikke er blevet styrket, og at man godt kan anskue det som lidt af et lillebrorfag i 9. klasse. Det har kun 1 time, en lektion om ugen. Et fag, der skal prøves i, som har en lektion om ugen, er jo sådan set et meget smalt fag.

Jeg kunne måske forstå, hvis man havde ønsket at gøre historie til et prøvofag, det er jo et fag, som man har valgt at styrke i det her folkeskoleforlig. Det har man så ikke valgt, men et fag, som der skal eksamineres på baggrund af en lektion om ugen, er vel allerede, hvad skal man sige, et fag, der bliver vægtet lidt mindre end de andre naturvidenskabelige fag, og på den måde står det måske lidt svagere, end hvis man havde fastholdt den ordning, der jo rent faktisk fungerer i dag.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Nu er det jo en lektion om ugen i 9. klasse, vi taler om, der er jo flere lektioner i 8. klasse, så det er sådan set ikke korrekt at beskrive det på den måde.

Det, der er tilfældet, når man ser på det her, er, at særlig når man ser på styrkelsen i forhold til historieundervisningen, er det jo relevant at kigge på, at historie rent faktisk er blevet prioriteret, og derfor er det et stort fag i sig selv. Skal man undgå, at geografien drukner, så er konklusionen, og det er derfor, at dette forslag forelig-

ger, at koble geografien op på de andre naturfaglige fag og lave en fælles naturfaglig prøve.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er fru Karina Sørensen.

Karina Sørensen (DF):

Da vores ordfører, fru Louise Frevert, desværre ikke kan være til stede, skal jeg fremføre følgende:

Dansk Folkeparti er meget glad for dette lovforslag, og specielt for specifikke dele af forslaget. Bl.a. vil jeg fremhæve geografi som prøvefag, idet man kan sige, at det er et skridt i den rigtige retning, at geografi er medtaget i puljen, hvor man nu går til en fælles mundtlig praktisk eksamen i fysik/kemi, biologi og geografi. Man bevarer udgangspunktet i hvert af fagenes kernefaglige elementer, men til gengæld skabes der en sammenhæng i fagene.

Det er endvidere vigtigt at pointere, at der opnås en skriftlig faglig prøve i hvert fags kernefaglige elementer.

Der har været kritik af, at man fjerner halvdel af timerne i 9. klasse, og at man har en halvering af timetallet i 7. klasse, men timetallet er status quo, da man reducerer med 30 timer i 7. klasse, men til gengæld får eleverne de 30 timer i 9. klasse.

Med hensyn til fritagelse for kristendomsundervisning skal jeg ikke lægge skjul på, at vi i Dansk Folkeparti mener, at det er et lidt løst forslag, men et gammelt motto siger, at lidt er bedre end ingenting. Derfor må vi sige, at dette trods alt er en stramning af de regler, der var tidligere, hvor man nu med dette lovforslag giver mulighed for at fastsætte regler om, at skolen har pligt til at oplyse og vejlede forældrene, inden de træffer beslutning om eventuel fritagelse for faget.

Vi havde helst set, at der ikke var mulighed for fritagelse. Men der kan i enkelte situationer være belæg for, at et barn fritages for kristendomsundervisningen. Vi tror, at hvis specielt de muslimske forældre vejledes i, at faget kristendom ikke er forkyndende, men et kundskabsmeddelende fag, vil der nært sagt ikke være nogen, der ikke vil deltage i faget. På nuværende tidspunkt er det jo trods alt få, der beder om fritagelse for undervisning i kristendom i folkeskolen.

Et andet godt punkt er elevernes deltagelse i undervisningen, hvor mange af os har været be-

kymrede for, at der på nogle skoler og hos nogle elever er et stort fravær, uden at dette fravær egentlig skyldes sygdom. I sidste ende er børn jo forældrenes ansvar, og det er trods alt forældrene, der skal leve op til deres ansvar og sørge for, at deres børn møder til tiden i skolen. Men der kan være adskillige grunde til, at nogle forældre ikke er i stand til at kunne varetage denne forpligtelse optimalt, og for at hjælpe disse forældre skal vi have gennemsigtighed i registrering af fravær hos børnene for at kunne sætte ind i god tid, hvis et barn er fraværende uden grund.

Når et barn lærer, at det skal være i skole hver dag på et bestemt tidspunkt, indøver man disciplin hos barnet og respekt hos andre, for folkeskolen er et fællesskab, hvor man skal fungere sammen, og hvis et barn bliver ved med at være fraværende, hænger bagud og ikke kan være med i fællesskabet, bliver barnet udstødt og vil ikke fungere socialt.

Kl. 16.30

Madordninger i skolen, der er fuldt finansieret af forældrebetaling, mener vi er god idé. På den måde er det op til skolen eller skolebestyrelserne selv at foranstalte ordningen, og vi skal pointere, at det ikke er med udgangspunkt i, at den kommunale skolemad, som bliver tilbudt nogle steder, skal udvides. Vi mener, at hvis forældre ønsker skolemad på skolen mod fuld betaling, er det en god måde, at få dæmmet op for fedmeproblemet på, da man skal have kommunale kostpolitikker, hvor sund mad indgår. På den måde lærer børn også, at god og sund mad faktisk kan være dejlig, velsmagende mad.

Mange børn er ikke vant til at få hjemmelavet eller varm mad til middag, så disse ordninger vil være et kærkomment træk på de skoler, hvor det kan lade sig gøre.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak for det. Tak til ordføreren.

Helle Sjelle (KF):

I Det Konservative Folkeparti er vi meget optaget af udviklingen i folkeskolen ikke mindst efter de omfattende reformer, som vi har været med til at vedtage. Det er indlysende, at det er i folkeskolen, at barnet får de basale færdigheder, der er uundværlige for at begå sig i tilværelsen. Det er derfor klart, at vi har et stort politisk ansvar for at sikre, at folkeskolen er indrettet på en måde, så eleverne er rustede til fremtidens udfordringer.

Vi er ikke bange for at stille krav til eleverne, og vi tror, at eleverne gerne vil mødes med krav og veldefinerede rammer, så de kan få lov til at vise, hvad de kan. Det er vores klippefaste overbevisning, at en skole indrettet efter de principper er det, der gavner og udvikler flest muligt elever til det bedst mulige niveau af færdigheder og den størst mulige tilfredshed med deres skolegang.

En af de ting, som undersøgelser jo har vist, er, at elever er mere motiverede for at yde en ekstra indsats, når et fag er et prøvfag. I Det Konservative Folkeparti så vi gerne, at der blev flere prøvfag i folkeskolen, og derfor er vi også glade for, at der nu er et flertal for at gøre geografi til et prøvfag. Sådan har det ikke været hele tiden.

Jeg finder det i grunden meget ærgerligt, at stemningen først vendte, da en enkelt tilfældig undersøgelse i en avis viste, at det stod galt til. Lovgivning på baggrund af enkeltsager er sjældent nogen god idé, men vi må altså erkende, at nogle gange er enkeltsagerne det, der skal til for at fremme de gode ideer.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at i Det Konservative Folkeparti lægger vi meget vægt på, at Undervisningsministeriet generelt har god indsigt i det faglige niveau i folkeskolen. Derudover vil jeg også gerne understrege, at vi naturligvis er tilhængere af, at vi styrker de naturvidenskabelige fag, men vi mener også, at de samfundsvidenskabelige og humanistiske fag spiller en væsentlig rolle.

Med det her forslag får undervisningsministeren også mulighed for at fastsætte regler om, hvilken procedure skolerne skal følge forud for imødekomme af anmodning om fritagelse for undervisning i kristendom.

Forslaget ændrer ikke de bestående muligheder for at blive fritaget for undervisning i faget, men jeg synes, det er en pragmatisk og hensigtsmæssig model, at man kan forestille sig en vejledning fra skolerne til de forældre, der beder om fritagelse for faget. Her skal skolerne i princippet betone, at faget ikke er et forkyndende fag og altså ikke har som formål at pådutte hverken elever eller deres forældre den kristne tro. Jeg tror, at det kan være med til at afmontere fordomme og frygt for faget. At tilegne sig viden om det kristne værdigrundlag, som det danske samfund nu engang er indrettet efter, ser vi som en væsentlig del af skolegangen. Også det er med til at give den fælles referenceramme, som

er og skal være en af grundstenene i vores samfund.

Jeg vil ikke lægge skjul på, at vi i Det Konservative Folkeparti helst ville have afskaffet muligheden for fritagelse for faget, men vi må erkende, at det er der simpelt hen ikke flertal for på nuværende tidspunkt.

Lovforslaget indeholder også en bestemmelse om, at undervisningsministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om registrering af elevs fravær fra undervisningen samt regler for, hvordan fraværet skal håndteres. Formålet er at sikre, at alle elever får det maksimale faglige og sociale udbytte af undervisningen.

Vi er helt indforstået med ens retningslinjer for registrering m.v. af elevernes fravær. Vi tror, at det simpelt hen øger opmærksomheden på den enkelte elevs fraværs mønster, så årsagen til elevens fravær fra undervisningen hurtigst muligt kan afdækkes. På den måde kan der hurtigt iværksættes initiativer, herunder en sygeundervisning, som kan afhjælpe vanskeligheder ved genoptagelse af en normal skolegang.

Der må simpelt hen stå respekt om det at gå i skole, og eleverne må ikke opleve, at fravær i et større omfang behandles med et ligegyldigt skuldertræk. Hvis det virkelig er ligegyldigt, om eleverne er til stede eller ej, kan man frygte, at der er noget galt med det, der foregår i klassen.

Endelig giver lovforslaget mulighed for, at der foruden den eksisterende mulighed for at tilbyde madordninger med helt eller delvis tilskud kan etableres madordninger i folkeskolen med fuld forældrebetaling. Det vil efter vores opfattelse være et værdifuldt servicetilbud til mange børnefamilier, uden at etableringen af madordningen belaster den kommunale økonomi. Vi synes, det er en god idé.

Målet må være, at børnene får en sund og god skolemad, og hvis der er skoler, der netop ønsker og kan tilbyde kvalitetskost til elever i en helt frivillig ordning, bør de naturligvis ikke hindres i at få omkostningerne dækket direkte af forbrugerne.

KL 16.35

Vi ser de her foreslåede væsentlige lovændringer som gode tiltag i bestræbelserne på at sikre de bedst mulige faglige og arbejdsmæssige rammer for vores folkeskole, og derfor støtter vi forslaget.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Hr. Aage Frandsen som ordfører. Vi siger tak.

Aage Frandsen (SF):

Dette lovforslag har jo en række enkeltelementer, som afspejler noget, som nogle bestemte partier hele tiden gerne ville have gennemført, og afspejler noget, som en bestemt begivenhed gav anledning til.

Jeg er da glad for, at fru Helle Sjelle sagde, hvad baggrunden var for, at geografi skulle være prøvfag. Jeg synes, det var lidt mere ærligt end det, hr. Thomas Adelskov sagde, men sådan er der jo så meget.

Med hensyn til geografi som prøvfag kan man jo sige, at hvis den argumentation skal anvendes, skal vi jo lave det om, hver gang der laves en undersøgelse, som viser, at der er nogle, der ikke helt har forstået det hele. Hvis det føres ud i livet, så er der mange ting.

Nakskov er jo blevet mere kendt, end Nakskov nogen sinde har været, fordi der var nogle elever, der ikke kendte Nakskov, men nu er Nakskov jo kendt.

Hvad så med andre fag? Hvad med kristendomsundervisning? Hvorfor skal det ikke også være prøvfag? Hvis nu det viser sig ved en undersøgelse, at der ikke rigtig er nogen børn, der ved, hvem Matthæus er, og derfor heller ikke forstår, hvad udtrykket Matthæuseffekt er for noget, skal det så betyde, at kristendomsundervisning også skal være prøvfag? Eller hvis man ikke kender Laban, og derfor ikke rigtig forstår udtrykket din laban? Eller det der med 7 år for Lea og 7 år for Rachel, hvad er det for noget? Der er en række ting i vores sprog, som jeg i og for sig synes at unge mennesker skulle kende, men jeg er ikke sikker på, at det hjælper dem, hvis det gøres til prøvfag. Hvis nu man lavede en undersøgelse, der måske ligefrem viste, at de unge ikke engang var klar over, hvem Jesus var ifølge den kristendomsforkyndende fortælling, skal vi så lave det til prøvfag?

Vi kan tage faget historie. Hvorfor er det ikke prøvfag, hvis det nu f.eks. viser sig, at der er unge mennesker, der ikke helt ved, hvornår grundloven er fra, eller som måske ikke er helt klar over, hvad der præcis skete under anden verdenskrig? Det tror jeg nok de fleste ved, for det har de ligesom fået indprentet, men måske har de ikke helt forståelse for den kolde krig. Skal det så ikke gøres til prøvfag? Det må være argumentationen.

Eller tag f.eks. samfundsfag. Hvis der er nogle unge mennesker, der bliver stillet spørgsmålet, hvem der egentlig sidder i den danske regering, så tænker de på, hvem det egentlig er, der

bestemmer, og så siger de Venstre og måske Dansk Folkeparti. Så må man sige, at svaret er forkert, men de har sådan ikke helt uret. Men jeg synes svaret er forkert.

Eller man spørger, hvor mange lande der er i EU. Så tænker de sig om, og så svarer de måske 15, men hvis nu vi laver undersøgelsen lidt senere, så kan det være, de stadig væk svarer 15, selv om der måske er 25.

Sådan er der en række spørgsmål, hvor man må spørge: Hvis nu de blev lavet af en avis, og unge mennesker svarede lidt forkert ret mange gange, vil de partier, der nu foreslår geografi skal være prøvfag, så følge eksemplet her?

Idræt er jo heller ikke et prøvfag. Vi taler ellers så meget om, at det er så sundt at bevæge sig. Skal det så ikke gøres til prøvfag? Det må være virkelig motiverende, kan jeg forstå.

I stedet for alt det her synes jeg, man skulle have sagt, o.k., det kan godt være, der er flere, der skal være prøvfag, men så skulle man da lave lodtrækning mellem fagene, så de unge ikke skal til eksamen i dem alle sammen.

Jeg synes, det er en meget nedværdigende for unge menneskers motivation og lærernes evne til at undervise, at man siger, at den eneste måde, vi kan få dem til at bestille noget på, stort set er, at det er prøvfag.

Med hensyn til de andre dele vil jeg sige om det der med kristendomsundervisning, hvor det ligesom skal gøres mere åbenbar, hvad den indeholder, at det lyder glimrende. Vi synes bare, man skulle give det en ordentlig overskrift, nemlig religionsundervisning, for det svarer jo til virkeligheden, nemlig at der også er andre ting i den. Selvfølgelig burde det være sådan, og når det er religionsundervisning skulle det være obligatorisk.

Endelig til allersidst med hensyn til madordninger: Der er jo ikke skygge af tvivl om, at noget af det allervigtigste for, at børn og unge overhovedet kan fungere med deres hoved, er, at deres krop også fungerer, og at de har fået noget ind i deres mund, sådan at deres krop fungerer.

Derfor er det meget vigtigt at styrke den del af det, men det hjælper altså ikke noget med en masse smukke ord i bemærkningerne om, at regeringen har en plan, når man nu bare siger, at det kan eleverne så købe på skolen.

KL 16.40

Man burde selvfølgelig afsætte et beløb. Det er jo ikke mange millioner kroner, det drejer sig om, for 300 mio. kr. ville man kunne give unger-

ne et ordentligt måltid mad om dagen. Kommunerne kunne også medfinansiere det.

Så kan man sige: Jamen det er da forældrenes ansvar. Ja, der er så meget, der er forældrenes ansvar, men alligevel betragter vi jo noget af det, der er forældrenes ansvar, som noget, vi også bidrager til, fordi det for børnene er vigtigt, at de får noget ind i kroppen, så de kan bruge deres krop og dermed også deres hoved. Sjæl og legeme hænger sammen; hoved og krop hænger sammen.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Jeg har et enkelt spørgsmål til hr. Aage Frandsen. Påtænker SF at fremsætte et forslag til ændring af lov om folkeskolen, hvor man ophæver den paragraf, hvorefter der kan fritages for kristendomsundervisningen?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Nej, for det ville jo ikke ændre indholdet. Altså vi vil have, at det er religionsundervisning, og religionsundervisning skal selvfølgelig være obligatorisk for alle.

Jeg er også tilhænger af, at unge mennesker modtager den undervisning, men jeg synes, det er i orden, at der er fritagelse for den. Så længe man ikke kan finde ud af at fjerne navnet kristendomsundervisning og kalde det religionsundervisning, når det er det, der dybest set skulle være meningen med det.

Det er klart, at i religionsundervisning indgår kristendom som en meget væsentlig del, fordi det er en central del af det, som er den danske kulturarv. Det kan man sandelig godt have glæde af, uanset om man tilhører den religiøse opfattelse eller ikke gør det.

(Kort bemærkning).

Gitte Lillelund Bech (V):

Vil hr. Aage Frandsen ikke medgive, at i den kristendomsundervisning, som findes i folkeskolen i dag, er det specielt i de mindre klasser, man lægger vægt på de bibelske fortællinger, man lægger vægt på det, som er kristendomsundervisning, men at man i de ældste klasser faktisk også inddrager andre religioner, og derved kommer man rundt om det, som jeg kan forstå hr. Aage Frandsen faktisk efterlyser?

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Hvorfor skal navnet så ikke tilpasses, hvis det i virkeligheden er indholdet? Det er jo derfor, at det er blevet en meget firkantet, om man vil, ideologisk ståen på bestemte barrikader-diskussion, som giver sig udslag i, at de, som tidligere har talt om, at det skulle være obligatorisk, ikke også samtidig vil sige, at selvfølgelig skal indhold og navn svare til hinanden. I det omfang, man vil sige i dag, at indholdet er bredere, for det er det, end ordet siger, så skal ordet selvfølgelig laves om.

Jeg er klar tilhænger af, at det skal være obligatorisk, hvis det er religionsundervisning både af indhold og navn. Det sidste er der jo i hvert fald ikke tale om på indeværende tidspunkt.

For os er religionsundervisning meget vigtig også i forhold til integration.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Tak til ordføreren.

Margrethe Vestager (RV):

Det Radikale Venstre kan støtte forslaget om at skabe hjemmel til en madordning på landets skoler.

En kommune skal beslutte, om det skal være en del af skolens hverdag og virke at tilbyde mad, og skolebestyrelsen kan herefter konkret beslutte, om der skal etableres en madordning eller ej. Det viser respekt for og tillid til kommunerne og skolebestyrelserne og deres evne til at tilrettelægge skolens virke inden for folkeskolelovens rammer, da mad på skolen jo også som en fuldt finansieret ekstra ydelse bliver en del af skolens hverdag og dermed også en del af skolens kultur.

En sådan madordning kan forhåbentlig også gøres til en del af skolens pædagogiske tilgang. Det finder vi vigtigt, så indsatsen ikke blot bliver en ny velfærdsforanstaltning, der øger folks forventninger om, at det offentlige ordner det hele.

Den samme tilgang ville have været klædelig til ordensregler, fraværsregistrering, håndtering af fritagelse for skolens undervisning i kristendomsundervisning.

Undervisningsministeriet har henvendt sig til en række kommuner for at danne sig et indtryk af, hvordan kommuner og skoler registrerer fravær. Det står der i bemærkningerne. Der står også, at skoler og kommuner gør det på forskellig vis. Der står ikke noget om, at de gør det på en

dårlig måde. Der står heller ikke noget om, at de ikke løfter det ansvar, de allerede har, og som der jo ikke ændres på med dette forslag.

Forslaget er med andre ord blot en ny form for central styring, for man giver jo allerede i dag vejledning. Dermed øger forslaget det centralt initierede bureaukrati, samtidig med at det fjerner det lokale ansvar for at leve op til de formål, der allerede er, fordi man ikke længere behøver at forholde sig til, hvordan det skal gøres. Det er jo selvfølgelig et paradoks, at regeringen finder, at man kan give folk ansvar ved at tage det fra dem, i stedet for at give dem en kagebog til, hvordan problemer skal løses.

Kl. 16.45

Forslaget om at gøre geografi til prøvfag øger antallet af prøver, uden at antallet af timer øges. Det gøres for at styrke faget. Signalet er meget uheldigt. Det kan vel ikke være undgået nogens opmærksomhed, at regeringen kun regner fag, som der aflægges prøve i. Hele den pædagogiske pointe, som ligger i at lære noget, fordi det er vigtigt at dygtiggøre sig inden for det faglige felt, og fordi man lærer en række andre ting for at tilegne sig faget, er tabt. Men sådan ser regeringen åbenbart på det.

Samtidig øges prøvemængden, som om det var kontrollen af det lærte, der var det vigtige. Hvis det endelig skulle være, havde Det Radikale Venstre langt hellere set, at man trak lod om, hvilke fag der skulle aflægges prøve i, og at man fastsatte et fast, lavt antal prøver i alt. Det ville ophæve den skelnen, regeringen nu cementerer, mellem prøvfag og ikkeprøvfag, og regeringens formodning om, at det kun er prøvfag, som tages alvorligt, ville respekteres ved, at alle fag så blev taget alvorligt.

Så vil jeg slet ikke bruge tiden på det hovsa-præg, som regeringens politik for folkeskolen har, eller pressens tilsyneladende kraftige indvirkning på regeringens politik. Det kan enhver gøre sig sine tanker om. Man kunne ønske sig i stedet for den her slags lidt tilfældige og pjattede forslag, at forligspartierne kunne få deres egen skole at styre. Det ville være rart at se, om alle disse ideer om central styring også indgik i en virkelig skole, som så ville blive en mønsterskole til efterfølgelse. Nu bliver der jo stadig mindre variation, stadig færre forskelle, stadig mindre mulighed for, at skolen kan være en del af det lokale liv.

Samlet set kan Det Radikale Venstre ikke støtte forslaget. Den positive hjemmel til madordning kan ikke opveje den øgede centrale styring,

som regeringen nu gentager, hvis nogen skulle have været i tvivl, og den mistillid til skolebestyrelser, skoleledere og lærere, som forslaget er udtryk for.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

Fru Margrethe Vestager taler om mistillid til lærere og til skoler. Nej, der er sådan set ikke mistillid til dem, som gør det, de skal gøre, f.eks. at følge op på elevernes fravær.

Det, der er problemet, og det må fru Margrethe Vestager vel give mig ret i, er, at der er nogle kommuner, at der er nogle skoler, hvor man ikke gør det, altså hvor man ser igennem fingre med, at der er elever, der er fraværende igennem længere tid og falder igennem. Vi har situationer, hvor der er elever, der har været syge i lang tid og ikke har fået det kommunale tilbud om undervisning hjemme.

Det er jo lige nøjagtig til de situationer, at det har været nødvendigt at sige, at nu laver vi nogle fælles retningslinjer for det her. På den måde rammer vi jo ikke de kommuner og de skoler, der rent faktisk gør et godt stykke arbejde, for de kan bare fortsætte as usual.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jamen problemet er, at det kan de ikke, for de skal jo følge de centrale retningslinjer for, hvordan man registrerer fravær. Hvis man har en måde at gøre det på, som virker, så kan man godt skrotte den måde og begynde at gøre det på en anden måde.

Da ingen af de ordførere, jeg har spurgt, kan sige noget om, hvilke kommuner eller hvor stor en andel af kommunerne der gør det dårligt, så synes jeg, det er meget mærkeligt, at man vil lave ensartede, centralt definerede regler, når man ikke engang præcist kan sige noget om, hvor det fungerer skidt. Det er en mærkelig tilgang. Det lugter sådan lidt af kollektiv straf, og det undrer jo, fordi regeringen ellers hellere vil gå meget mere præcist til værks i en noget for noget-strategi, som Socialdemokratiet meget positivt og heldigvis har taget afstand fra.

(Kort bemærkning).

Thomas Adelskov (S):

En af grundene til, at der ikke foreligger nogen klar statistik og noget statistikmateriale for det her, er jo netop, at man gør det meget forskelligt.

Derfor har det været umuligt at lave noget statistik for det, sådan som jeg har forstået det.

Når der er nogle konkrete sager, så må fru Margrethe Vestager jo også have en mening om, hvad man så i givet fald skal gøre over for de skoler eller de kommuner, som ikke følger reglerne, altså ikke gør noget ved bekymrende fravær. Hvad skal man gøre? Modellen her er nu at give et meget klart redskab til og meget klare meldinger om, hvordan man skal registrere, og hvordan man skal følge den registrering op. Det er jo sådan set et redskab, man får, men alle de kommuner, som gør et godt stykke arbejde, bliver sådan set ikke ramt af det her, for de kan bare fortsætte.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det skal jeg ikke kloge mig voldsomt på, men jeg tror ikke, det er særlig heldigt, hvis man giver skoler og kommuner et sådan frihedsbrev, at de ikke behøver at følge centralt udstedte bekendtgørelser. Det plejer altså ikke at fungere sådan, at man ligesom kan vælge, om man vil følge bekendtgørelser eller ej.

Kl. 16.50

Hvis der er nogen, der giver problemer, hvis der er nogen, der giver sager, så ville jeg synes, at man skulle spørge dem: Hvordan synes I egentlig selv, det går?

Statsministeren synes, at en rigtig god måde at gå til det på er at spørge folk, hvordan de selv synes det går, og så give dem en statsanerkendt røffel for, at det ikke går, som det skal, i stedet for at udstikke nye generelle retningslinjer for, hvordan alle folk skal gebærde sig.

Det ville være klædeligt, at man gik til dem, der skabte problemer, i stedet for at lave nye regler for hele flokken.

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Det her er en køn lille rodebutik af forskellige lovforslag, lovforslag, som måske kan undre en lillebitte smule så kort tid efter, at der er indgået et folkeskoleforlig.

Man vil have geografi som prøvefag. Politiken lavede jo en stor artikel med en rundspørge, der fortalte, at danske skoleelever var dårlige til geografi. En professionel meningsmand sagde, at det nok var, fordi eleverne ikke skulle til prøve i faget, og derfor tog de det ikke alvorligt. Og vupti kommer ministeren med et lovforslag om, at geografi skal gøres til et prøvefag.

Nu skal man jo så ikke bruge penge på at opgradere geografi i folkeskolen, det er bestemt ikke det, ministeren vil have, og derfor flytter man sådan set også bare 30 timer fra 7. klasse til 9. klasse. Filosofien er sådan set såre enkel, nemlig at hvis et fag ikke afsluttes med en prøve, så er det ingenting værd.

Til det vil jeg sige, at det er Enhedslisten fuldstændig uenig i. Det er en alt, alt, alt for snæver fokusering på prøver. Jeg mener, at motivationen ligger et helt andet sted, nemlig hos underviseren, hos læreren og hos eleverne, og jeg mener sådan set, at motivation sagtens kan opstå, uden at der skal være pisk i form af prøver bagefter.

Desuden vil jeg sige, at jeg synes, det er fuldstændig til grin, at forligspartierne ikke vil bruge penge på at opprioritere faget geografi. Det her er jo varm luft. Det, at man flytter timer fra 7. til 9. klasse, altså en time om ugen indtil en afgangsprøve, jamen det er jo spil for galleriet. Hvis man reelt ville opprioritere faget geografi, mon man så ikke havde fundet en ekstra pose penge at give faget i stedet for det her, hvor det bare er et spørgsmål om det samme antal timer, og at der så er en prøve i det? Det her lugter altså langt væk af pressestunt.

Så vil forligspartierne have ensartede regler for vejledning om kristendomskundskab. Altså hvis formålet er at sikre, at der rent faktisk vejledes om, hvad kristendomskundskab indeholder, og at man kan blive fritaget, så synes vi sådan set ikke, det er så slemt i sig selv. Men jeg bliver altså nødt til at sige, at hvis formålet er at få flere elever til at have kristendomskundskab og lære om kristendommen, så synes jeg måske en bedre vej rundt om det var at afskaffe selve faget og i stedet indføre et fag, som handler om religion og livsanskuelser bredere, sådan at man ikke skræmmer dem væk, som ikke nødvendigvis som udgangspunkt er kristne.

Så vil jeg sige om det her med registrering af fravær, at i dag er det jo hver enkelt skole, som er forpligtet til at registrere hver enkelt elevs fravær, og man er jo selvfølgelig forpligtet til at følge det op, hvis den enkelte elev har for meget fravær. Derfor har jeg en lillebitte smule svært ved at se, hvad formålet med den centrale vejledning er; medmindre forligspartierne, som vi hørte Venstres ordfører udtale, i sidste ende ønsker at lave en central registrering af elevfravær. Det kan være, ministeren kan forklare os, om det er endemålet.

Så er der en masse positive tillægsord om betydningen af sund mad, sund børnekultur osv. I Enhedslisten er vi selvfølgelig fuldstændig enige i alle de flotte ord. Derfor var vi også hovedkraften i at få sat gang i mulighederne for at sikre billige skolemad, og derfor var vi med til at lave en statslig måske alt for lille, men dog en pulje, som kommunerne kunne søge om penge.

Den blev så desværre ikke videreført af den borgerlige regering, da den kom til. Tværtimod fjernede den faktisk denne her ordening, og så kommer den nu og vil lave en forældrebetalt skolemadsordning.

Jeg synes, at det lugter langt væk af hykleri, og hykleriet og inkonsekvensen bliver rigtig tydelig, når vi ved, at det typisk er de fattigste børn, der får den dårligste mad, altså dem, der får svært ved at skulle betale for skolemaden, dem, som ikke vil have råd til at betale den fulde pris.

Forslaget vil desværre være med til at øge de sociale forskelle, og det vil ikke være med til at give de børn, der har behov for det, sund mad, altså de børn, der kommer fra de fattigste familier. Det er jo der, at problemet er størst.

Generelt vil jeg sige, at der er tale om en uspiselig buket uigennemtænkte presseforslag, vil jeg kalde dem. Det er centraliserende regler, det er en øget social skævvridning, og det kan Enhedslisten selvfølgelig ikke være med til.

Kl. 16.55

Tredje næstformand (Kaj Ikast):
Fru Bodil Kornbek som ordfører.

Bodil Kornbek (KD):

Det er ikke megen fred og tid, folkeskolen får til at forholde sig til nye love og tiltag. Man kan selvfølgelig se på det som en naturlig konsekvens af den omskiftelige omverden, som folkeskolen befinder sig i, og at folkeskolen blot må lære at tilpasse sig, men man kunne jo også vælge at tolke det anderledes.

Skolen er kommet i en situation, hvor dens præstationer bliver sammenlignet med andre skolers præstationer, hvad enten det er den private naboskole eller i OECD's PISA-undersøgelse, men det bør ikke få den konsekvens, at alt skal gøres måleligt, at eleverne skal være målelige mennesker. Det skal blot få undervisningsministeren, forældrene, skolerne, lærerne, ja, alle til at indse, at en vurdering af skolernes gøremål og laden er et utundgåeligt vilkår for den moderne institution i dag.

Lad os da forholde os konstruktivt til tidens fokus på resultater og præstationer og ikke glemme, at processen og vejen til resultaterne ikke mindst i folkeskolen er af lige så stor betydning for elevernes videre uddannelse og forståelse for samfundets spilleregler.

Jeg har tidligere bemærket, at jeg rent faktisk finder det tankevækkende, at vi har nogle meget letpåvirkelige politikere, som på baggrund af en artikel i Politiken om, at geografiundervisningen blandt gymnasieelever ikke står særlig godt til, griber ind og siger, at vi skal styrke geografiundervisningen i folkeskolen.

Det er altså en af mine største indvendinger mod lovforslaget her, at geografi nu skal være et prøvfag, hvis udformning virker temmelig forhastet. Det er jo interessant, at forligskredsen ikke i sommer fandt det nødvendigt at styrke geografiundervisningen.

Man må jo også spørge sig selv, om geografiundervisningen i det hele taget er blevet styrket, for det er jo således med dette lovforslag, at geografi kun tildeles 30 klokketimer i 9. klasse, og de timer kommer endda fra, at man skærer ned i 7. klasse. Det er altså et udtryk for, at der går mere signalpolitik i fagfordelingen end fokus på, hvad der fagligt, indholds mæssigt, pædagogisk virkelig kunne være en styrkelse af faget geografi.

Et andet element i dette forslag er procedureregler i forbindelse med fritagelse for undervisning i kristendomskundskab. Kristendemokraterne har ikke som sådan nogen indvending mod, at man skærper formidlingen og orienteringen til forældrene om formålet med undervisning i faget. Dialog og formidling er jo den eneste vej til gensidig forståelse. Men er det virkelig nødvendigt at give undervisningsministeren bemyndigelse til at fastsætte procedurereglerne? Lokale løsninger har jo vist sig at fungere ganske fyldestgørende. Fritagelse for faget varierer jo meget fra landsdel til landsdel, og der er forskellige tilgange til det. Hvis bare tingene bliver løst, så gør det jo ikke så meget, at man kan løse dem på mange forskellige måder. Hvorfor dette behov for ensartede regler? Det synes jeg er tankevækkende.

Så er der også ensrettede regler for registrering af fravær. Hvad er formålet med det? Der sker jo allerede i dag en registrering af elevfravær, så ændringerne må vel være et resultat af, at undervisningsministeren ikke finder denne registrering tilstrækkelig. Har undervisningsministeren nogen undersøgelse, der påpeger pro-

blemer med fravær, som kan løses via dette nye tiltag? Hvad er motivet til denne øgede centralisering?

Kristendemokraterne er skeptiske over for ændringerne, primært over for, at man kalder det at gøre geografi til et prøvfag for en styrkelse, og også over for denne øgede centralisering. Vi oplever altså med denne regering en fortsat tendens til stigende centralisering og ønsker fra ministeren om så vidt muligt at regulere undervisningen og folkeskolens hverdag. Det er ikke den retning, vi ønsker. Vi mener, at skolen også er en lokal skole, og at det er muligt at finde lokale løsninger.

Det er vigtigt ikke at tage ansvaret fra de forskellige medspillere omkring folkeskolen, dvs. forældre, lærere, skoleledere, kommuner, men at man går ind og påpeger præcist, hvor problemerne er, og finder løsninger. Som fru Margrethe Vestager fra De Radikale var inde på: Hvordan synes I egentlig selv, det går? Det er ikke så ringe endda, at man selv må finde nogle løsninger på de problemer, man står i, og at man går ind i en dialog. Kan man ikke finde ud af det, jamen så må man jo have statsanerkendt røffel. Det var et godt udtryk.

Vi kan ikke stemme for dette forslag, fordi det udtrykker en tankegang, som ligger fjernt fra det, Kristendemokraterne står for.

Kl. 17.00

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Venstres ordfører, fru Gitte Lillelund Bech, startede behandlingen af dette forslag med at understrege, at hun var glad for forslaget og glad for, at det nu kommer til behandling her i Folketinget. Jeg vil gerne indlede med at understrege, at jeg fuldtud deler fru Gitte Lillelund Bechs glæde over forslaget her.

Så vil jeg også gerne sige tak til forligspartierne for opbakningen til lovforslaget og til de ændringer, som vi har lagt op til. Og så lige et par præciseringer som mine bemærkninger til debatten her i dag.

Jeg tror, det var fru Margrethe Vestager, der beskrev forslaget her som et forslag, der havde et vist hovspræg, og jeg tror oven i købet, at fru Margrethe Vestager svang sig op til at betegne forslaget her som et pjattet forslag. Jeg synes nu egentlig, at fru Margrethe Vestagers bemærkninger her burde stå for sig selv, for jeg synes, det er udtryk for en utrolig nedladende holdning til folkeskolen og den betydning, som folkeskolen naturligvis har.

Det her er absolut ikke noget pjattet forslag. Det er et forslag, som efter min bedste overbevisning vil være med til at styrke folkeskolen og vil være med til at gøre folkeskolen endnu bedre end den, vi kender i dag.

Hvis vi så tager geografi, hvorfor skal geografi så fremover være et prøvfag? Ja, jeg havde faktisk forslaget med i det oplæg, som blev præsenteret for partierne i sommeren 2002, men det blev afvist. Det blev afvist af et flertal af Folketingets partier, hvorfor det ikke blev omfattet af den aftale, som vi indgik i efteråret 2002.

Så skete der imidlertid det, at en journalist på dagbladet Politiken lavede en ganske uvidenskabelig undersøgelse blandt en række gymnasieelever. I forbindelse med den artikel gentog jeg mit ønske fra året forinden om at gøre geografi til et prøvfag. Jeg kunne med glæde konstatere, at partierne, som bakker op om folkeskoleloven, altså folkeskoleforligspartierne, kunne støtte det forslag, hvorfor jeg straks gik i gang med det lovforberedende arbejde for at kunne fremsætte et lovforslag, og det er så her, vi er i dag. Så tak for det.

Jeg forstår overhovedet ikke den nedgøring af fagene i folkeskolen om, hvorvidt de er prøvfag eller ikke prøvfag. Jeg synes, at de partier, som er imod forslaget her, totalt ser bort fra bl.a. den rapport, som Evalueringsinstituttet kom med i efteråret 2002, hvor konklusionen helt klart var, at de fag i folkeskolen, som har status som prøvfag, også er de fag, der har den højeste status, både blandt folkeskoleeleverne og lærerne.

Så jeg synes, der er al mulig god grund til at være glad for, at faget geografi nu får hævet sin status til at være prøvfag og dermed også får hævet sin status blandt eleverne i folkeskolen. Det er jeg glad for og tilfreds med.

Jeg tror også, det var fru Margrethe Vestager, der undervejs fik sagt, at forslaget her betyder, at skolen ikke længere kan være en del af det lokale liv. Det må jeg tilstå at jeg er noget forundret over. Jeg har svært ved at se, hvad det lige præcis er i forslaget her, der gør, at folkeskolen fremover ikke skulle kunne være en del af det lokale liv. Men det håber jeg vi kan få lejlighed til at drøfte, hvis ikke i dag så måske en anden gang.

Så har der været meget debat om eller fokus på den del af forslaget, der handler om at sikre, at der kommer ensartede retningslinjer for registrering af fravær, og den del synes jeg også man har set bort fra i debatten her. Det, der er pointen

med at sikre, at vi har ensrettede retningslinjer, er, at der også bliver fulgt op på det, vi kalder bekymrende fravær.

Der har vi måttet konstatere, ved at vi har henvendt os til en række kommuner, at det foregår tilfældigt i kommunerne. Det synes jeg i og for sig ikke er ansvarligt. Vi skal sikre, at når der er tale om bekymrende fravær, så bliver det også fulgt op, for jeg går ud fra, at vi alle er enige om, at det er vigtigt, at de elever, der har valgt at gå i folkeskolen, også følger undervisningen. Så bekymrende fravær er i mine øjne en problemstilling, der bør tages fat om, og jo før desto bedre, og det er det, forslaget her handler om.

Nu kan jeg se, at tiden er udløbet.

Kl. 17.05

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jamen vi kan sagtens diskutere det i dag, hvis undervisningsministeren gerne vil, der er jo masser af tid tilbage.

Det, som var min centrale pointe, var, at forslaget her igen er udtryk for en centralisering, fordi råderummet for både kommunen og for skolebestyrelsen bliver indskrænket, når der fastsættes centrale regler. Er det rigtigt, eller er det forkert?

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg har stadig væk vanskeligt ved at se, hvad det er i det, der lægges op til her, som gør, at skolen ikke fremover kan være en del af det lokale liv.

Det, det handler om her, er situationer, hvor der er tale om bekymrende fravær, og for at kunne finde frem til de situationer, hvor der er bekymrende fravær, mener vi, det er nødvendigt, at der er ensartede retningslinjer for registrering af fravær, altså for at kunne identificere de situationer, hvor der er tale om bekymrende fravær. Det er for at sikre, at der så også bliver grebet ind i de situationer.

Jeg har stadig væk svært ved at se, hvad det er, der er i strid med skolen som en del af det lokale liv i denne her sammenhæng. Det handler om udsatte børn, det handler om børn, som ikke kommer fra bogligt stærke familier, og som ikke har den opbakning til deres skolegang, som mange andre børn heldigvis har. Der mener vi, at der er behov for, at kommunerne er opmærksomme på et tidligere tidspunkt end det, som vi desværre oplever i øjeblikket.

Hr. Thomas Adelskov var inde på noget tilsvarende i dialogen med fru Margrethe Vestager.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg kan så forstå, at ministeren bekræfter, at der er tale om en centralisering, endda en voldsom centralisering, fordi man ønsker at kunne finde frem til, om kommunerne følger op på bekymrende fravær.

Må jeg spørge ministeren, hvordan det skal overvåges, at kommunerne faktisk følger ministerens kommende bekendtgørelse om, hvordan man følger op, for det må jo være det helt centrale i ministerens argumentation, at ministeren kan sidde og se i sine statistikker, om kommunerne faktisk gør det, som skal gøres.

Jeg anerkender fuldt ud, at det er en politik, man kan følge, at man kan centralisere dette her, og at man kan sikre en overvågning af kommunernes måde at gøre tingene på. Bemærkningerne til lovforslaget skaber bare ikke nogen form for underbygning af, at det er en reel bekymring at have. Der er ingen eksempler, der står kun, at man har undersøgt det, og at man har registreret forskelle, men der er ingen eksempler, der er ingen forestilling om, hvor udbredt det er, der står intet om, hvordan det skal undersøges, om kommunerne gør det ministeren vil have dem til at gøre. Der står bare det, man kan læse ud af lovforslaget, nemlig at ministeren ønsker en centralisering.

Sådan er det, og det tager vi, som faktisk stadig væk er så liberale, at vi tror, kommunerne gerne vil leve op til lovgivningen, bare til efterretning og skriver det på listen over regeringens stadig mere centrale tiltag for at få undermineret både skolebestyrelser og jo også kommunernes evne til at drive de lokale skoler.

(Kort bemærkning).

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg er bange for, at fru Margrethe Vestager her ser spøgelse ved højlys dag. Der er ikke tale om nogen central registrering, sådan som fru Margrethe Vestager forsøger at skyde både mig, og jeg tror også det var Venstres ordfører, i skoene. Det fremgår i øvrigt tydeligt af bemærkningerne, at det ikke er det, der er på tale.

Det, der er tale om, er, at vi laver nogle ensartede retningslinjer for, hvordan man varetager registrering af fravær med henblik på, at den enkelte skole, den enkelte kommune, kan gribe ind, når det er nødvendigt, og gerne på et tidli-

gere tidspunkt – det er faktisk det, der er pointen her – frem for at man lader nogle børn i stikken og ikke sørger for, at de får den undervisning, som de selvfølgelig har krav på at få.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Uddannelsesudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

11) Første behandling af lovforslag nr. L 155: Forslag til lov om ændring af lov om friskoler og private grundskoler m.v. (Styrkelse af forældrenes frie valg).

Af undervisningsministeren (Ulla Tørnæs).
(Fremsat 4/2 2004).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Leif Mikkelsen (V):

Ved det sidste punkt startede fru Gitte Lillelund Bech med at glæde sig, og undervisningsministeren sluttede rækken af med også at glæde sig. Jeg vil også gerne glæde mig over den her sag, og derfor kan man nok forstå, at det er en glædens dag i Venstre, for det forslag, vi har her, er jo et led i regeringens supplerende regeringsgrundlag »Vækst, Velfærd – Fornylelse II«.

Kl. 17.10

Det drejer sig om de frie grundskoler, som nu får et længe næret ønske opfyldt, nemlig om, at de nu kan oprette dagtilbud til børn, der er fyldt 3 år, og indtil de begynder i børnehaveklasse. Hovedsignalet er jo, at det også styrker det frie valg, og vi har noteret os, at hørings svarene er meget enslydende, de glæder sig nemlig også.

Så der er god grund til glæde, og der kan siges meget godt om det. Vi kan også bare nøjes med at glæde os, og det vil jeg tillade mig at gøre,

og så samtidig hilse fra Det Konservative Folkeparti og sige, at de også støtter forslaget.

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne indlede med at sige, at vi synes, det er et udmærket forslag, som vi behandler her. Forslaget vil udvide private grundskolers mulighed for at oprette dagtilbud til børn, fra de er 3 år. Det skal ses på baggrund af, at der i dag ikke er hjemmel til drift af dagtilbud i private grundskoler. Oprettelsen af dagtilbud skal enten finansieres gennem de kendte puljeordninger, hvor forældrebetalingen samt kommunalt tilskud dækker driftsudgifterne, eller gennem fuld forældrefinansiering.

Hensigten med forslaget er at udvide forældrenes valgmuligheder, og at lette overgangen fra daginstitution til skole er også udmærket. Forslaget indebærer en forbedring af den service, som de private grundskoler kan tilbyde danske børn og deres forældre. Det kan hjælpe med til at gøre hverdagen lidt nemmere for de forældre, som allerede benytter sig af tilbuddet om private grundskoler, og vigtigst af alt kan det hjælpe med til at gøre opholdet i private grundskoler lidt mere trygt for børnene. Det er derfor, vi støtter forslaget.

Det indebærer primært en fordel for de forældre, som har et barn i privatskole eller et barn i daginstitutionsalderen. Med forslaget kan deres børn nemmere henholdsvis blive passet og få undervisning på samme skole. Det er nemmere og mere trygt for såvel forældrene som for børnene.

Forslaget kan også sikre en bedre overgang fra daginstitution til skolegang, og det er selvfølgelig vigtigt, når et barn i forvejen bliver passet på skolen, hvor det senere skal i børnehaveklasse. Forslaget vil samtidig komme nogle mangler i den nuværende lovgivning til livs. Det er eksempelvis ikke hensigtsmæssigt, at børn, der skal starte i en privat grundskole, overføres til en kommunal skole- og fritidsordning blot 3-4 måneder, før de skal begynde på deres nye skole.

Men jeg vil også gerne understrege, at Socialdemokratiet imidlertid har svært ved at se, at forslaget generelt skulle gøre det billigere eller for den sags skyld nemmere for danske børnefamilier at finde gode pasningstilbud til deres børn. Tværtimod kan man frygte, at dagpasning med fuld forældrefinansiering vil være særdeles omkostningsfuld for de forældre, der benytter sig af det. Så forslaget indebærer jo ikke nogen